

SÉTAK KISÚJSZALLASON

A NAGYKUNSAĞ
KULTURÁLIS
FŐVÁROSÁBAN

ITT A HELYED

Kiadta: Kisújszállási Városvédő és -Szépitő Egyesület
 Szakmai közreműködők: Balogh Beáta, Balogh Zsuzsanna, Dr. Ducza Lajos, Gulyás Sándor,
 Kocsisné Monoki Julianna, Nagy Istvánné, Nagy Lajos, Tatár-Balla Ágnes,
 Toldi Attila, Dr. Tóth Albert, Zaharán-Lapikás Réka

Fotók: Ari Géza, Balogh Beáta, Boda János, Borza Sándor, Dankó
 András, Horváth-Gaudi Miklós, Kacsó Hunor, Kiss Ádám,
 KIS-ÚJ-LAP Kft., Kittlinger Dóra, Kocsisné Monoki Julianna,
 Losonczy József, Oláh Veronika, Pabar Zoltán, Szabó Erika,
 Szatmári Endre, Szepesi Jenő, Tatár-Balla Ágnes,
 Dr. Tóth Albert, Tóth Tünde, Vigadó Kisúj, Zsoldos Zoltán

Szerkesztette: Nagy Lajos, Tatár Zoltán
 Nyelvi lektorok: Tatár-Balla Ágnes, Toldi Attila
 Angol fordítás: Turok Angelika, Turok Vladimir
 Német fordítás: Dr. habil. Kovács Tibor
 Német lektor: Pillmann-Süveges Beáta

Támogatók: Hungarobirds
 Indián Rizs Kft.
 Kisújszállás Város Önkormányzata
 Kumánia Gyógyfürdő Kft.
 Mórícz Zsigmond Református Kollégium
 Nagykun 2000 Mg. Zrt.
 Nagykun Hagyományörző Társulás
 Nemzeti Együttműködési Alap
 NEAO-KP-1-2025/6-000084

Nyomdai munkák: KIS-ÚJ-LAP Kft.

Honlapok, melyeken elérhető a kiadvány:
www.kisujivarosvedok.hu, www.kisujszallas.hu, www.kisujterktar.hu
 Hatodik, átdolgozott, bővített kiadás, készült 2025-ben.
 Szerkesztés lezárva 2025. július 31. ISBN 978-693-08-1436-2

www.kisujterktar.hu

Előszó

Városunkról több képeskönyv jelent meg az elmúlt években. Az e sorba tartozó Séták Kisújszálláson informatív kiadványunk is több kiadást ért meg, amely első megjelenése óta – az új értékek bemutatásával mindig bővítve – a város természeti és építészeti értékeit, valamint köztéri alkotásait, szobrait, emlékhelyeit mutatja be. Füzetünkkel a 220 évvel ezelőtt történt mezővárossá nyilvánítás évfordulójáról is megemlékezünk.

Kisújszállás eredeti kun település, bár valószínű, hogy – a környező, már elpusztult vagy fennmaradt kun településekhez hasonlóan – hajdani Árpád-kori falura épült. Először 1337-ben, I. Károly által Visegrádon kiadott oklevélben említik településünket Péterszállás néven. Ez az elnevezés valószínűleg helységünk akkori kun birtokosára utal. Egy redemptiós földosztási térképen még 1753-ban is így említik helységünket, hogy „Kisújszállás, más néven Péterszállás”. A Kisújszállás név Mátyás király 1470-es oklevelében rögzül. Ekkor együtt említik Kis- és Nagy Turgonnyal, Marjalakával és Csorbával, melyek határtelepülések.

Kisújszállás a történelem folyamán többször elpusztult, de az elmenekült lakosok hűségesen visszatértek őseik feldúlt tűzhelyeire. A város utolsó „megülése” 1717-ben történt. Azóta dacolnak lakói természeti, gazdasági és háborús csapásokkal. Lakossága az időnkénti járványok ellenére is folyamatosan szaporodott, bár 1786-ban egy ezerfős közösség a Bácskába vándorolt, ez volt a „pacséri kirajzás”.

A gazdaságilag is erősödő település I. Ferenc császártól 1806-ban mezővárosi rangot nyert. Az 1930-as, '40-es években a lakosok száma megközelítette a 15 ezret, ebből 3200 személy a város határában 650 tanyán élt. Ma 10 ezer körüli a lélekszám.

A város hűségesen őrzi a nagy idők és nagy emberek emlékét. Az önmegváltást (redemptio), a kunkapitányok tetteit, 1848-49 hősi áldozatait, a két világháború csapásait nemcsak az idősek ismerik és idézik, hanem a fiatalok is.

2017-ben újratelepülésének 300. évfordulójára emlékezhetett a város. E kiadványban több, mint háromszáz esztendő története tükröződik kép és szöveg formájában: szobrokat, emlékhelyeket, régi épületeket láthatunk, és olvashatjuk leírásait. Ezeket a város közössége, önkormányzata, intézményei és számos civil szervezete – köztük nagyon sokat a Városvédő és -Szépitő Egyesület tagsága – létesített közadakozásból és nyertes pályázatokból.

Igyekszünk a város rendezvényekben gazdag, változatos civil életéből is ízelőt adni. Városunk különlegességét, a rizstermesztést is bemutatjuk. Külön oldalon emlékezünk Csukás István szülővárosában az író-költő mesefiguráinak köztéri megjelenítéséről.

Képes füzetünk sétára hívja a városban élőket, valamint útbaigazítja az ide látogató érdeklődőt három térképmelléklettel, az egyik az intézményeket, közszolgáltatásokat és vállalkozásokat, a másik a séták látnivalóit, a harmadik a város határában lévő emlékhelyeket mutatja be. Ha a városi polgár jobban megismerte szülőhelyét, a kedves látogató pedig megszerette e nagykunsági kisvárost, kiadványunk elérte célját. A szöveg – most először – QR-kód segítségével angol és német nyelven is elérhető.

Kisújszállás, 2025. július

Dr. Ducza Lajos,
 a Városvédő és -Szépitő Egyesület
 tiszteletbeli elnöke

1 Budapest felől a Morgó csárdáig

(kb. 25 km, egy része földút)

Budapest felől érkezve – az M4-es csomópontja után – az első földúton jobbra, 1,5 kilométerre messziről látható a Turgonyi őszi telephely (1) tábla. Annak idején a jelenlegi Kisújszállás határában a vízjárta területek kisebb kiemelkedésein tizenhárom kunhalom állt, és közel félszáz őszi telephelyet tudtak azonosítani a régészek. A táblától balra a vasútig haladva, majd jobbra fordulva a vasutat hegyes szögben keresztező régi „országúton” elérhetjük a turgonyi tanyasi iskola helyét jelölő táblát (2). A táblánál balra fordulva a keskeny aszfaltúton kiérünk az Örményes felé vezető műútra. Itt jobbra fordulva és követve a néhány kanyart is tevő műutat Csorbatelep felé néhány kilométer múlva, a csorbai elágazás utáni első baloldali földút torkolatától kb. 1,5 kilométerre találjuk a csorbai tanyai iskola helyét jelző táblát, és az egykor itt élő családoknak emléket állító oszlopot (3). Kisújszállásra visszafordulva az örményesi kövesutat követve juthatunk. A várost jelző tábla és a benzinkút között tábla jelzi (89), hogy a 2023-ban Nobel-díjas Karikó Katalin városában jár a látogató.

A város közelében a vasúti felüljáró két oldalán évszázados tölgyeket, az egykori lösztölgyesek emlékeként számon tartott Nagy-erdőt (Öregerdőt) (4) láthatjuk. Továbbhaladva a városközpont felé elérjük az 1899-ben elkészült Katolikus templomot, vele szemben az 1902 óta álló egykori katolikus plébánia (5) épületén – ma kollégium – láthatók az eredeti homlokzati díszek a szabad nagykunok oroszlános címerével.

A volt plébániánál jobbra fordulva a Petőfi utcán az élsővényből kirakott KISÚJSZÁLLÁS felirat mellett elhaladva elérjük az 1782-ben épült Morgó csárdát (6) – a város egyik műemlék épületét –, amely a Néprajzi Kiállítóteremnek ad otthont. A gyűjtemény megalapítójának, Zsoldos István lelkész-tanárnak állít emléket az épület falán elhelyezett emléktábla. A csárdától indult útnak mintegy ezer kisújszállási 1786-ban a Bácskába, hogy új életet kezdjenek. A kitelepülés emlékét a falon emléktábla, valamint az udvaron állított „Beszélő fa” őrzi. Párja Pacséron, a Református templom kertjében található. A Petőfi utcán tovább haladva a 30-as számú ház falán Vajda Lajos emléktábláját találjuk (7). A Petőfi utcáról balra nyíló Kígyó utcán ma is működik a város legrégebb civil szervezete, a 48-as Olvasókör (8). Visszatérve a főutcára a következő épület az Ipartestület egykori székháza, ma művelődési ház (9). Az utcai homlokzatán elhelyezett kőtábla őrzi az I. világháborúban hősi halált halt iparos ifjak emlékét.

2 A Katolikus templomtól a Városházáig

(500 m, 10 perc séta)

A Katolikus templomnál (10) kezdődik a történelmi városközpont. Az utca északi oldalán az egykori Várad-ház, majd Nagy Típpan, később Rózsakert étterem falán Burai Zoltán egykori közkedvelt cigányprimásnak állít emléket a tábla. Az épület ma a Kunszöv Kft. telephelye, jelenlegi funkciójára cifraszűrt formázó cégér (11) hívja fel figyelmünket.

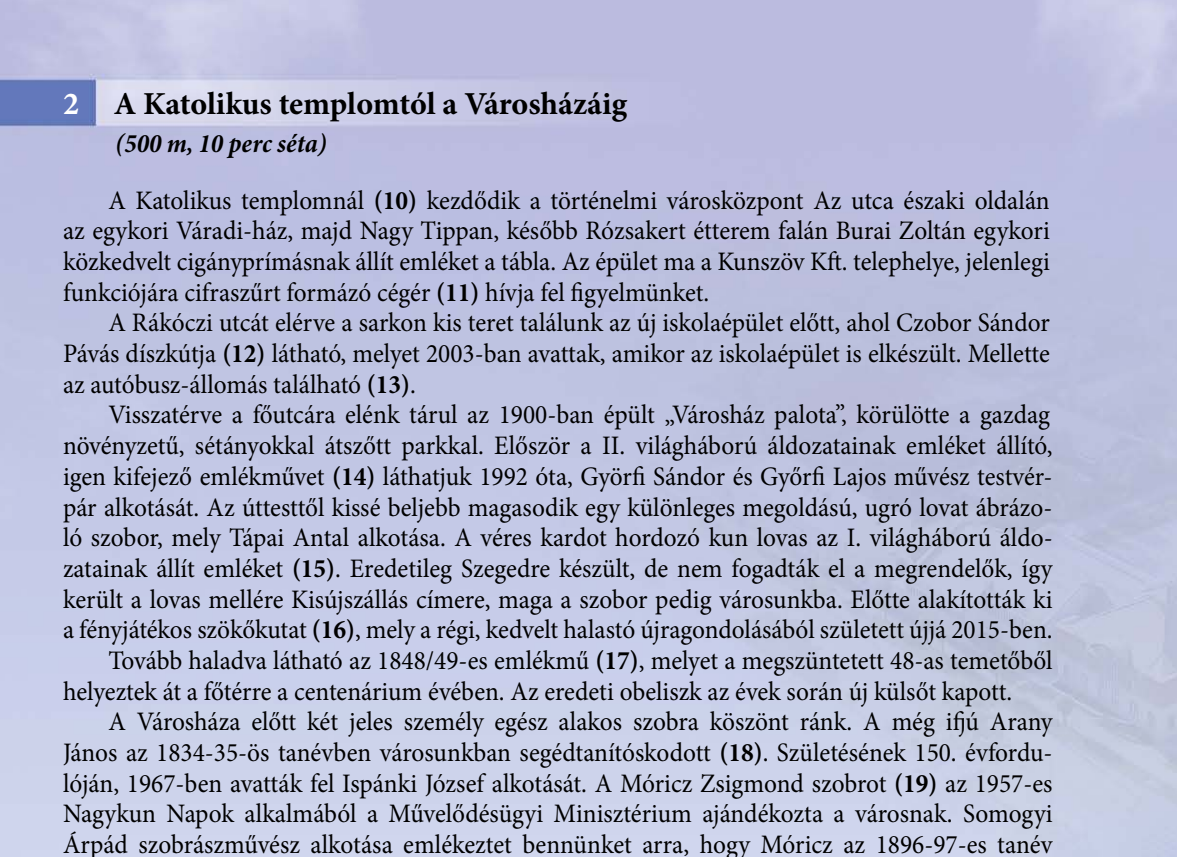
A Rákóczi utcát elérve a sarkon kis teret találunk az új iskolaépület előtt, ahol Czobor Sándor Pávás díszkútja (12) látható, melyet 2003-ban avattak, amikor az iskolaépület is elkészült. Mellette az autóbusz-állomás található (13).

Visszatérve a főutca elének táru az 1900-ban épült „Városház palota”, körülötte a gazdag növényzetű, sétányokkal átszőtt parkkal. Először a II. világháború áldozatainak emléket állított, igen kifejező emlékművet (14) láthatjuk 1992 óta, Györfi Sándor és Györfi Lajos művész testvérpár alkotását. Az úttesttől kissé beljebb magasodik egy különleges megoldású, ugró lovat ábrázoló szobor, mely Tápai Antal alkotása. A véres kardot hordozó kun lovas az I. világháború áldozatainak állít emléket (15). Eredetileg Szegedre készült, de nem fogadták el a megrendelők, így került a lovas mellére Kisújszállás címere, maga a szobor pedig városunkba. Előtte alakították ki a fényjátékos szökőkutat (16), mely a régi, kedvelt halastó újragondolásából született újjá 2015-ben.

Tovább haladva látható az 1848/49-es emlékmű (17), melyet a megszüntetett 48-as temetőből helyeztek át a főtérre a centenárium évében. Az eredeti obeliszk az évek során új külsőt kapott.

A Városháza előtt két jeles személy egész alakos szobra köszönt ránk. A még ifjú Arany János az 1834-35-ös tanévben városunkban segédtanítószkodott (18). Születésének 150. évfordulóján, 1967-ben avatták fel Ispánki József alkotását. A Móricz Zsigmond szobrot (19) az 1957-es Nagykun Napok alkalmából a Művelődésügyi Minisztérium ajándékozta a városnak. Somogyi Árpád szobrászművész alkotása emlékeztet bennünket arra, hogy Móricz az 1896-97-es tanév közepétől két és fél éven át Kisújszálláson volt gimnazista, és itt is érettségizett.

Kisújszálláson állt már orszá zászló, de lerombolták. Az eredetét 1936-ban a Városvédő Egyesület állította. Az új orszá zászlós trianoni emlékművet (20), Györfi Lajos alkotását 2010. június 4-én avattuk fel, mely közadakozásból, a Nagykun Polgári Kör kezdeményezésére, a Városvédő Egyesület pályázatának keretében valósult meg.

11

12

19

20

18

14

17

16

15

3 A Városháza és környéke

(300 méter séta, egy órányi látnivaló)

A hajdani nevén „Városház palota” (21) impozáns épületének készítéséről 1896-ban döntöttek a városatyák. Az épület alig egy év alatt, 1899. június 25-től 1900. augusztus 15-ig épült fel Módl Lajos budapesti építész-mérnök „Művészettel és takarékoszággal” című pályamunkája alapján. Felújítására, a II. világháborúban lerombolt tornyainak visszaállítására és műemlékké nyilvánítására 2015-ben került sor. A Magyar Urbanisztikai Társaság 2016-ban települési Hild János-díjjal ismerte el a munkát. Az épületben több szobor és emléktábla látható. Az épület előtti parkba – Pintér Attila szobrászművész jóvoltából – városmakett, melyen a Hild Díj másolata is lett helyezve (22), és napóra került. Figyelemre méltó az emeleti Gaál Kálmán teremben elhelyezett gyűjtemény, mely az összes kun település szalmából művészi módon elkészített címerét mutatja be.

A Városháza mellett áll az 1878-ban elkészült Járásbíróság (23) eredetileg földszintes épülete, melyre 1901-ben húztak emeletet, hogy a Telekkönyvi Hivatalnak is helyet adhasson. Az épület helyileg védett, jelenleg iskola, udvarán Papi Lajos „Kajla kecske” és „Süni” című alkotásai láthatók.

Az iskola mögött található a megújult Arany János Városi Könyvtár (24), melynek épülete régen városi börtönként szolgált. A mai könyvtár funkciójára céger is felhívja a figyelmet, mely Czobor Sándor alkotása.

A Városházát északi és nyugati irányból park övezi. A Kunkapitányok fasora és emlékkövei (25) a kun önrendelkezésnek állítanak emléket 2007 óta. Szent István királyunk emléket őriz Czobor Sándor szobrászművész kőszobra, melyet 2000. augusztus 20-án avattunk fel (26). A városközpont felújítása során megszépült parkba 2015-ben új növényzet került, pihenőszigetek, rendezvényteret és Zenepavilont (27) építettek. Semmelweis Ignác emlékkövét is megtalálhatjuk itt (28). Az országban egyedülálló Süsü játszóteret vehettek birtokba a Városháza parkjában a gyerekek 2018-ban (29, kép a 27. oldalon).

A Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával, pacséri, alsócsernátoni és helyi faragók összefogásával készült az a Kun kapu (30) 2008-ban, melyen keresztül északnyugati irányban elhagyhatjuk a Városháza parkját. Motívumai a ma már alig megtalálható helyi faragási mintákat őrzik. A Kun kaputól a Városházáig vezető „Csányi sétány” dr. Csányi Józsefnek, az 1934-ben alakult Városszépítő Egyesület hajdani elnökének emléket őriz.

4 A Nagykun Klubtól a vasútállomásig

(1500 m, 30 perc séta)

A Rákóczi és Nyár utca sarkán láthatjuk a Baptista Alapfokú Művészeti Iskolát (31). 1956-ban párház volt, falán az akkori, városunkban – szerencsére vér nélkül – zajló forradalmi eseményekre emlékeztet a márványtábla. A falon az iskola cégere és védettségi tábla is látható.

A mellette lévő épületben élt és alkotott Papi Lajos szobrászművész. A róla elnevezett Alkotóház (32) udvarán saját alkotásai mellett látható egy őt ábrázoló bronzszobor is. Győrfi Sándor alkotása, mely az itt megrendezett XXIII. Városvédő Országos Találkozó során került felavatásra.

Az utcáról nem látható, de a használat során az előbbi épületekkel összeforrt Nagykun Klub (33) udvarán egy szabadtéri búbos kemence teremt hangulatot közösségi rendezvényekhez, és mutatja be az egykor minden házban megtalálható fűtő- és sütő alkalmazhatóság működését. Létrejött Gönczi Károly települési képviselőnek, Bana Gyula kályha- és kemencekészítő fazekasnak és sok lelkes kisújszállásinak köszönhető.

A Rákóczi utcán észak felé haladva elérünk a hajdani Bárány Szanatóriumhoz (34), mely ma orvosi rendelő, falán helyi védettséget jelölő, valamint az alapító dr. Bárány Tiborra emlékező tábla található.

A Rákóczi utcáról balra fordulva az Illéssy utcán kis sétával az Illéssy-Kossuth-emlékkapuhoz (35) jutunk. A kapu az évszázadokon át a Nagykunság életében meghatározó szerepet játszó Illéssy-család többször átalakított, Illéssy u. 52. számú háza előtt áll, emléket állítva Kossuth Lajos többszöri kisújszállási látogatásának is.

Visszatérve a Baross utcáig, észak felé fordulva elérjük az 1898-ban telepített Erzsébet királyné ligetet (36). Neve az Erzsébet királyné iránti tiszteletet őrzi. A liget túloldali bejáratánál az Országépítő Alapítvány millenniumi ajándéka, a faültető ifjak emlékét őrző kopjafa található. Itt látható egy tájékoztató tábla is, mely a liget élővilágáról, természeti értékeiről és létrehozásáról, elnevezéséről ad információkat. Felnőtt tornapálya, futópálya és fitness park, extrém sportpálya is gazdagítja a kapcsolódási lehetőségek sorát a ligetben.

A Rákóczi utca másik oldalán a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő 2012 nyaratól teljesen megújulva és kibővülve, hét medencével, gyógyászati- és wellness központtal várja a fel-frissülni, pihenni és gyógyulni vágyó vendégeit (37). Mellette impozáns, 30 szobás, minősített gyógyszálloda, a Hotel Kumánia*** kínál szálláslehetőséget. Konferenciaterem, kerékpárkölcsönző és különböző sportolási lehetőségek is elérhetők.

A ligeten keresztül elérhetjük az 1905-ben épült vasútállomást (38) épületét, amely előtt a tér 2015-ben teljesen megújult. A körforgalomban 2023-ban Vasúttörténeti Minipark létesült, a gyalogátkelőhely mellett ismertető táblán találhatunk érdekes információkat a kiállított eszközökről. Az állomás falára 2007-ben emléktábla került a Szolnok–Debrecen vasútvonal megépítésének 150. és a Kisújszállás–Kál-Kápolna vonal létesítésnek 120. évfordulója alkalmából. A régi váróteremben vasúttörténeti gyűjtemény kapott helyet.

5 Az Izraelita temetőtől a Református templomig

(3 km, 1 óra séta)

Kis kitérővel a vasút északi oldalán elzarándokolhatunk az Izraelita temetőbe (39).

A város zsidó közösségének többsége, sajnos, mártírhalt vagy elköltözött. A temetőt néhány visszajáró rokon mellett a Városvédő és -Szépítő Egyesület gondozza. A bejáratától nem messze I. és II. világháborús emléktáblák találhatók. Külön említést érdemel Oláh László helyi műkőves mester restauráló munkája, aki 2009-ben a Városháza pincéjében talált, több darabra tört I. világháborús emléktáblát helyreállította és a temetőben emlékfalra helyezte. 2025-ben a MAZSIHISZ támogatásával a síremlékek helyreállítása, állagmegóvása is megtörtént. Az összegyűjtött kutatási anyag egy része az itt található QR-kódra kattintva elektronikusan áttekinthető.

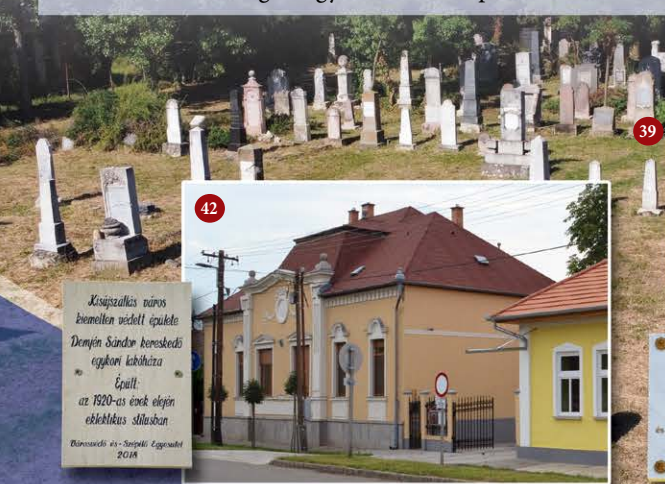
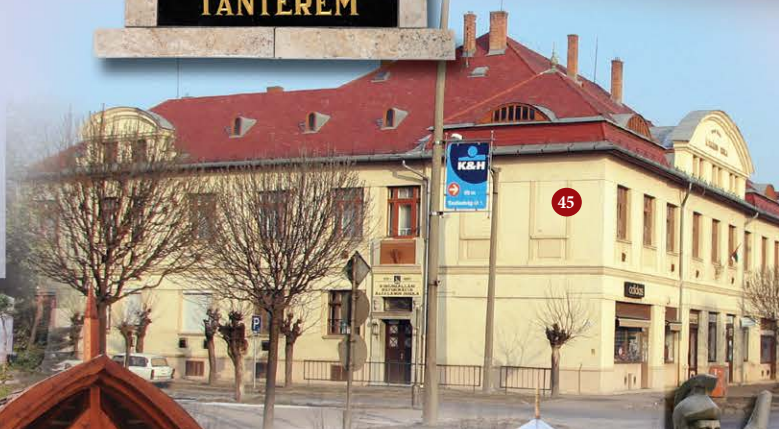
www.kisujertektar.hu

A vasúttól az Arany János utcán a városközpont felé elhaladunk a 2010-ben elkészült Kumánia Kemping és Ifjúsági Szálláshely mellett, mely közösségi tereivel, öt téli és minősített első osztályú faházával, három csillagos kempingjével és telepített rendezvénysátrával felejthetetlen kikapcsolódást nyújt az ideérkezőknek. A Bárány-kút (40) meleg ártézi vize gyógyító hatású.

Az Arany János utcáról jobbra tekintve, a Nyár utcán láthatjuk az egykori parancsnokáról elnevezett Porteleki László Tűzoltóaktanyát (41), előtte Szent Flórián szobrát, az épületen cégért, valamint a szentegyházi testvéregyesület ajándék kopjafáját. A gyermekorvosi rendelő igényesen felújított, helyi védeltséget élvező épületét (42) is érdemes megtekinteni az erre járónak. A mellette álló lakóházon látható dr. Garaguly Géza tudógyógyász főorvos emléktáblája (43).

Ezután elérjük az Illéssy Sándor Baptista Középiskolát (44). Udvarán a névadó bronz mell-szobra látható, Györfi Sándor 2001-ben készült munkája.

A főutcán áll az 1926-27-ben épült Református Elemi Fiúiskola, a mostani Arany János nevét viselő általános iskola egyik épülete (45). Folyosóin egykori tanítók, igazgatók, lelkészek és a régi fiúiskola emlékét márványtáblák őrzik. Az épülettel azonos stílusú, a szemközti sarkon álló leányiskola 1944-ben kiegészítve, lebontották. Az iskolával átellenben láthatjuk a város másik műemlék épületét, az 1785-88 között épült Református templomot, melynek teljes tetőszerkezet és toronysüveg felújítása 2000-ben, külső homlokzati felújítása 2019-ben zajlott (46). Falán több emléktáblát is találunk, közülük az első latin nyelvű, a nyugati portikus homlokzatán található, a templom építéséről emlékezik meg. Magyar fordítása a portikus belső falán márványtáblán olvasható.

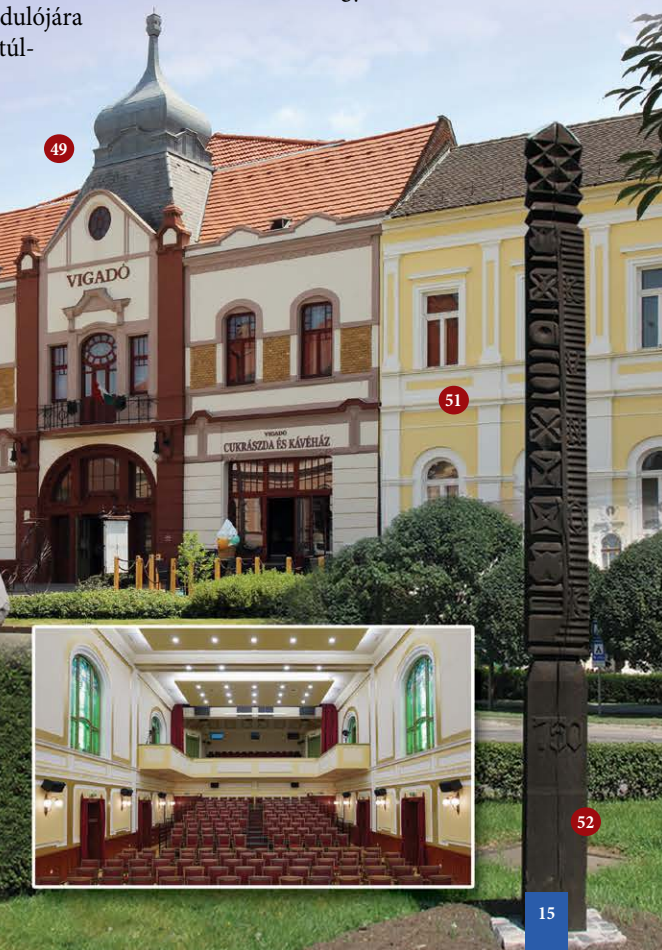
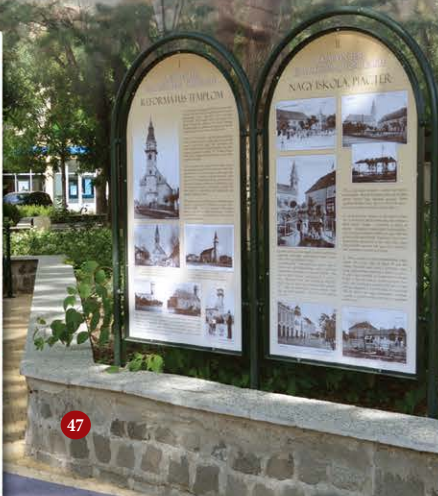
6 A Kálvin park és a Szabadság tér

(300 m séta, egy órányi látnivaló)

A Református templom mellett a 2014-ben felújított Kálvin park (47) található. Valaha itt állt a város első emeletes épülete, az 1796-ban épült református fiúiskola, ahol Arany János is segédtanítószkodott. A magyar iskoláztatásnak és a „Nagy Iskolának” emléket állító alkotást Czobor Sándor készítette 1996-ban.

Az egykori piactéren kis szoborpark alakult ki az elmúlt években. 1985-ben Kötöny király unokája címen készült Papi Lajos szobrászművész nőalakja, mely megrongálódott. Györfi Sándornak köszönhetően – aki 2008-ban helyreállította – ismét látható az eredeti másolata, a ma Kun Madonna néven ismert alkotás.

Illéssy János nagykun kapitány Kossuth kormánybiztosa és jó barátja volt. Bronz mellszobra 2003-ban készült. Átellenben, egymásra néző tekintettel állnak Kossuthtal 2008 óta. Ritka – és talán egyedi – hazánkban, hogy Kossuth Lajost, aki a város díszpolgára is, kalappal a fején ábrázolják. Mindkét alkotás Györfi Sándor szobrászművész munkája.

2024-ben nyolc szelfipontot létesítettünk a városban (a 16, 20, 29, 30, 35, 50, 62, 74 sorszámú látnivalók közelében). Az Értékünk Kis-újszállás honlapra vezető QR kód segítségével a Kedves Látogató is tölthet fel képet, ha valamelyik helyszín megtetszett neki. Éljenek a lehetőséggel!

A város újratelepülésének 300. évfordulója alkalmából, a Városnapok rendezvény keretében került elhelyezésre Gaál Kálmán városépítő polgármester szobra. A Városvédő és -Szépítő Egyesület állította közadakozásból, alkotója Györfi Sándor.

A 19. és 20. század fordulóján Gaál Kálmán összesen 32 évig volt városunk polgármestere. A városközpont mostani arculatának kialakítása leginkább az ő nevéhez kötődik. A tér Református templommal átellenes oldalán szép századfordulós épületegyüttest találunk. 1897-ben épült a Városi Takarékpénztár (ma is bank), mellette található egy szép cégérrel a postahivatal (48), majd az 1911-ben épült – műemléki védelem alatt álló – hajdani Színház és Vigadó (49), mely teljes külső és belső felújítása után impozáns, modern Kulturális Központtá vált 2015-ben. Mozi- és bowlingpályával, cukrászda-kávézóval várja a látogatókat. Előtte a Csukás István által a magyar gyermekirodalom halhatatlan figurájává vált Bagaméri (50) fagyaltos szobra áll (lásd 27. oldal). Végül az 1873-ban elkészült Korona Szálló (51) és vendéglő épülete látható. Ez utóbbi ma a Kossuth Lajos Baptista Gimnázium épülete, udvar felőli falán Kossuth-reliefet találunk. Előtte áll Nagy István Zoltán alkotása, a kunok betelepülésének 750. évfordulójára készült kopjafa (52). A Kossuth utca túloldalán Pom Pom várja az iskolásokat (53, lásd 27. oldal).

7 A Református templom környéke, Régi piac, Kálvin utca

(500 m, 20 perc sétával)

A Református templom tornya előtti kis téren gránitból készült '56-os emlékmű (54) található, mely a 2000. évi felállításától kezdve a városi megemlékezések helyszíne. A templom tövében padon ülő költő Kiss Tamás szobra (55). Mellé ülve emlékezhetünk városunk szülöttének helyi ihletésű verseire és lelkeszi munkásságára. A 2015-ben felavatott szobor Pintér Attila alkotása.

A felújított torony irányában nyílik a Kálvin utca. Az utca bal oldalán találjuk az Arany János nevét viselő református általános iskola központi épületét, udvarán a névadó kő mellé szobrával (56), bejáratánál Arany-reliefjével, mindkettő Czobor Sándor alkotása.

Az utca jobb oldalán – a városközpontot megújító munkálatoknak köszönhetően – az 1911-ben épült, helyi védelem alatt álló régi piacsort (57) idézi meg a felújított boltsor. Egy régi képeslapról Pintér Attila szobrászművész keze nyomán szinte megelevenedik a Piacos fiú bronzszobra (58). A Piac utca sarkán működött régen a Galó Cukrászda, egykori tulajdonosára emléktábla hívja fel a figyelmet (95).

A Kálvin utcán kicsit továbbhaladva, egykori lakása falán, dr. Petkovics Tamás köztiszteltetésben álló körzeti orvosnak állít emléket Pintér Attila és Oláh László 2002-ben készült közös alkotása. Most a Védőnői, valamint a Családsegítő és Házigondozó Szolgálat (59) működik az épületben, melyre cégér is felhívja figyelmünket.

Az utca végéig eljutva a sarki épületen – ma Idősek és pszichiátriai szenvedélybetegek nappali ellátója – tábla emlékeztet arra, hogy itt 1938-tól Magdolna Szülőotthon (60) működött, míg egy másik tábla a helyi védelemre utal. Az Idősek Klubjától jobbra fordulva a Mikes utca végén látható a szépen felújított, helyi védelem alatt álló Zöldy Gyógyszertár épülete (61).

8 A Vásár utcán a Déli temető felé

(2,5 km, 1 órányi séta)

A Kálvin utcáról a Mikes utcára jutunk. Itt fordulunk mindjárt balra, a Vásár utcára. Mintegy száz méterre a következő sarkon láthatjuk a Piculás Civilházat (62). Az épület a város első, kispénzüek számára nyitott takarékpénztára, köznyelven „Piculás” volt. Tornyán a méhkaptár is az egykori banki funkciót jelzi. A szép épületet a Városvédő és -Szépítő Egyesület üzemelteti civilházként, és helyi védelem alatt áll. Vele szemben van a Piactér.

A Vásár utcán tovább haladva rövidesen a szépen felújított, faragott és fűrészelt kerítésű, helyi védettséget élvező 200 éves polgárház, a Korda ház (92) tűnik fel a 20. szám alatt, majd hagyományos gazdaház a 34. szám alatt (93). Mellette elhaladva a jobbra nyíló első utca a Rézműves utca, a saroktól második ház a Petőfi Vadásztársaság székhelye. Udvarán fekete diófából készült emlékoszlopot láthatunk (63). A Rézműves utcával párhuzamos fut a Betyár utca. A Vásár utca felőli saroktól számított első zugban található a Bocskai-ház (64), ami tájházként a XIX. századi építkezést és berendezést, valamint mesterségek műhelyeit mutatja be a látogatók számára. Benne Paszternák Attila fafaragásai is helyet kaptak.

A Vásár utcán végighaladva, az Ady Endre utcára betérve Kiss Tamás költő szülőházán emléktáblát (65) találunk, az udvaron még áll a költő gyermekkorában is meglévő, az általa versben is megörökített két tujafa.

A Vásár utca végén jobbra fordulva eljutunk a város legnagyobb temetőjéig. A Déli temető bejáratánál két kopjafa áll, az 1739-ben pusztító pestisjárvány áldozatainak emlékére (66). Készítette Nagy István Zoltán 1999-ben. Ebben a temetőben nyugszanak a korábban már említett Illéssy-család tagjai az Illéssy-sírkertben (67). Fejfaik a magyarság, a Kunság sorsáról és szenvedéseiről mesélnek. Itt nyugszik Keszi-Hajdú Lajos lelkész-tanár, aki 1848-49-es hazafiúi tevékenységéért várfogságot szenvedett, majd hazatért, valamint dr. Pallagi Gyula gimnázium igazgató, Mórícz Zsigmond nagybátyja is. 2024-től a ravatalozó falán ismertető tábla (95) mutatja be a temetőben nyugvó iskolaigazgatók életútját, és térkép jelzi sírhelyüket.

9 A gimnázium és környéke

(200 m, két óra látnivaló)

A Református templom mellett a főutcán található az Alpár Ignác tervei alapján 1893-94-ben készült Református Főgimnázium (68) épülete, mely helyi védetség alatt áll. Homlokzatán városunk, református egyházkerületünk és a gimnázium címere látható. A főépület és a mellette álló egykori igazgatói lakás több emléktáblát is őriz (lásd a kiadvány 32. oldalán a táblázatot). Első emeletén kivételes természetrajzi gyűjteményt találunk, mely Jermy Gusztáv nevét viseli, és előzetes bejelentkezéssel látogatható. Udvarán – az egykori igazgatói lakás előtt – Móricz Zsigmond bronz mellszobralátható. Pallagi Gyula, Móricz nagybátyja volt itt igazgató. Az író önéletrajzi ihletésű, „Légy jó mindhalálig” című regényének végén Isaák „Géza bácsi” Nyilas Misit elviszi egy másik iskolába. Így került ide Móricz is nagybátyja szárnyai alá, 1899-ben pedig sikeresen érettségizett. Az említett regény folytatása a „Forr a bor” című, mely Móricz kisújszállási élményein alapszik. A kiemelkedő tanárok – dr. Pallagi Gyula, Jermy Gusztáv – mellett az iskola egykori tanítványa, dr. Karikó Katalin Nobel-díjas tudós nevét is tanterem viseli.

A gimnázium épülete mellett nyílik a Pallagi Gyula tér. Itt állt egykor a helyi zsinagóga, az épület eredeti funkciója ma már nem ismerhető fel. Előtte – Fekete Imre kezdeményezése és munkája nyomán – 1989 óta emlékfal (69) áll a II. világháború kisújszállási zsidó áldozatainak névsorával. Az emlékfal hátoldalára és az épület falára 2009-ben három újabb márványtábla került. Kettő közülük a templom építésének körülményeit megőrkítő felújított eredeti tábla, míg az épület falára a zsinagóga eredeti állapotát bemutató vésett kép került.

A munka Oláh Lászlónak, valamint a Városvédő és -Szépítő Egyesület kezdeményezésének köszönhető.

A Széchenyi utca másik oldalán három emléktáblát is elhelyeztünk.

Az egykori középiskolai fiúkollégium (internátus) falán Karácson Béla tanárra (70), tőle jobbra két házzal, a mai Gazdabolt falán, dr. Rác Ferenc orvosra (71) emlékezünk.

A következő, ma óvodaként használt épületben lakott Szeremley Barna, a gimnázium egykori igazgatója. Emlékét és az épület helyi védetségét márványtábla őrzi (72).

71

Kisújszállás város
kiemelten védett
épülete
a volt
Szeremley-ház
Épült: a XIX. század végén
Városvédő és -Szépítő Egyesület 2012.

69

EREDETI EMLÉKTÁBLA A ZSINAGOGÁNÁL

ITT ÁLLT VÁROSUNK
EGYIK LEGSZÉPBB ÉPÜLETE,
A KISÚJSZÁLLÁSI ZSIDÓSZÁG
ZSINAGOGÁJA
1904-TŐL 1964-IG
VÁROSVÉDŐ ÉS -SZÉPÍTŐ EGYESÜLET
2009

68

10 A Tájháztól a Csivag-érig, majd a Gyalpáron át a Nagyrétre

(kb. 25 km, egy része földút)

A főútcán Karcag felé haladva elérünk a Tájházig (73). A családi visszaemlékezések szerint 1676-ban épült, eredeti állapotában megmaradt nádfedeles Ábri-ház jellegzetes kun parasztház. Benne gyakran alkotnak a helyi szalma- és csuhéfonók, valamint a csipkeverők.

A város lakosainak egykor legfontosabb megélhetési forrása az állattartás, legeltetés volt. Ennek állít emléket a Tájháztól háromszáz méterre található gémeskút itatóval, amelyet 2011 tavaszán létesített a Városvédő és -Szépítő Egyesület. A faragott pásztor Nemes Sándor famíves, kutyája Rózsa Imre és Csomortán Melinda fafaragók munkája. A Pásztorkodás emlékhelyén (74) információs tábla tájékoztatja a látogatókat.

Kelet felé haladva, a város határát jelző tábla előtt balra fordulva, installációs táblát találunk (75), a Csegei pihenőparkban (96) a játékos kedvű óvodástól a sportszerető felnőttig mindenki megtalálhatja a neki tetsző egyéni vagy csoportos kikapcsolódási lehetőséget.

Valaha folyóink nem voltak gátak közé szorítva, a vasút és a főutak töltései sem védték a mocsaras vidéken a települést az áradásoktól. A vasúttal párhuzamos régi 4-es úton egy emléktáblát láthatunk a környezetéből alig kiemelkedő földszív tetején. 1786-ban a tiszai áradásoktól védő Mirhó-gát átszakadt. A várost a református lelkészek által irányított lakosság földgát építésével védte a víztől. A töltés olyan jó minőségben készült, hogy el nem szántott, nem művelt darabjai a mai napig láthatók, a népnyelv „Papgátnak” nevezi (76).

A régi 4-es főút egyre keskenyedő aszfaltsávján továbbhaladva elérünk a 2008-ban elhelyezett Nagy- és Kis-Csivag-ér helyét megjelölő táblához (77). Ezen a helyen a régi 4-es és az M4-es bekötőútja (nem az elkerülő) csak mintegy 100 m-re halad egymástól. A két útra merőlegesen szinte méterről méterre változik a térszint, ezzel együtt egy több évezredes időszakos vízfolyás helyét mutatja a növényzet változása a mai kaszálón. A töltések megépítése előtt ez a két ér szállította áradások idején a víztöbbletet hol egyik, hol másik irányba. Nevük a fennmaradt mintegy 30 kun szó egyike, csillogót jelent. Az autós visszatérhet a főútra, és folytathatja útját a lecsapolt nedves rétek és mocsarak helyén zöldellő vagy éppen az aszfaltól kínló szántóföldek között a Hortobágy felé.

Tekintetünket jobbra fordítva tölgyerdőt pillanthatunk meg a síkságon. Erre, a Gyalpár irányába, az 1970-es évekig kisvasút haladt Dévaványára. Ma már csak műúton haladhatunk. A Borsos-hodály környékén, a műút mellett ritka virágunk, az őszi kikerics (97) is virít. Az út mindkét oldalán állt egykor tanyasi iskola egy-egy bekötőúton. A Nagyréten – az út bal oldalán – a Lipcsey-iskola (a mai Márialaka bokortanyával majdnem szemben) az egyetlen református tanyasi iskola (78) működött. Az út jobb oldalán elterülő Kistréten a Göröngyösi iskola (79) állt. Emléküket tábla őrzi.

A Városházától déli irányban induló Kossuth Lajos utcán szép gesztenyefasor alatt sétálva elhaladhatunk a Pom Pom térinstalláció (58) és a Csukás István szülőházának helyét jelölő, 2019-ben felavatott emlékfal mellett (80, lásd még a 27. oldalon).

A 38-as szám alatt található fehérre meszelt épület már 1848-49-ben is állt, kórodaként (más néven ispotályként említve) segítette a sebesültek ellátását. 2018 óta emléktábla jelzi ezt a történelmi emléket (81) az épület falán.

A Bajcsy-Zsilinszky utca sarkán a Kádas György által alapított speciális iskola falán az alapító emléktábláját láthatjuk (82).

A Túrkevére vezető úton a város határát jelző tábla után néhány száz méterrel két kun babát találunk, amelyek 2002 óta őrzik a lovas hagyományokat ápoló Horváth-tanya bejáratát (83). A babák Györfi Sándor dekorbetonból készült alkotásai. Ugyanilyen kun babákkal Karcag határában, a 4-es főút mellett is találkozhatunk. Ott az ősi formák után mintázott alakok a hét nagykun település irányát és címerét mutatják. 2009-ben a Kunok I. Világtalálkozója keretében kopjafaparkot és kun világfát is avattunk a tanya bejáratánál.

A tanya melletti lovas pálya után jobbra fordulva egy aszfaltozott bekötőúton a tehenészet túldaláig eljutva az egykori kontai tanyasi iskola 2018-ban felavatott emléktáblájához juthatunk el (84). Ez volt az öt egykori iskola közül az utolsó, melyet megjelöltünk több oda járó diák jelenlétében az Elszármazottak Találkozója keretében.

86

84

83

58

87

81

Visszatérve a műútra, és Túrkeve felé folytatva utunkat a magas vezetéssű öntözőcsatornán átjutva a 2010-ben avatott Bogarasi-halmot jelző táblát (85) látjuk, ami szerű felé balra bekanyarodva a földúton megtett 300 méter után, a nagy nyárfasor tövében. A háttérben maga a halom, a ma is meglévő több ezeréves kunhalmok egyike látható. Az elnevezéssel ellentétben ezek a halmok a kunok bejövetele előtt jóval korábban keletkeztek: a modern archeológiai kutatások feltárták, hogy a legkorábbiakat a neolitikumban, vagyis az újkőkorból emelték, majd folytatódott a bronzkorban és a népvándorlás korában is. A szarmaták és a szkíták kultikus és temetkezési helyként, sírhalom (kurgán) céljára is használták az Alföld „piramisait”. A Bogarasi-halom városunk határának legmagasabb pontja, 94,4 m tengerszint feletti magasságával a környező, egykor nedves területekből kiemelkedik. A dűlőúton továbbhaladva, majd az út végén jobbra, a második útnál balra fordulva egy távoli, ferdén húzódó erdősáv irányában eljuthatunk a Marjalaka ősi telephelyet (86) jelző tábláig. Ez a telephely jól láthatóan kiemelkedik a környék térszintjéből. A 300-400 lelkes kis település az 1705-ös ráci betörések során pusztult el. Pusztai mészaköböl emelt templomát – benne a lakosság nagy részét is elpusztítva – felégették.

A Hortobágy-Berettyóig tovább haladva a folyó túlsópartján találjuk Balogh János ökológia professzor emlékkövét (csak Túrkeven vagy Ecsegfalván tudunk száraz lábbal átkelni) (87).

Madárfotózás avatott kísérőkkel

Pabar Zoltán és csapata 2007 óta foglalkozik ökoturisztikai szolgáltatásokkal Kisújszálláson és a Nagykunságban. Leginkább a terület madárvilágát mutatják be szervezett túrák keretében. A vendégek felfedezhetik a város körüli rizsföldeket és azok élővilágát, megcsodálhatják a városban telelő – országosan is jegyzett – erdei fülesbagoly csapatot, de akár a közeli erdőkben is tehetnek egy sétát, madarak után kutatva. A természetfotósoknak kiépített leskunyhókból kék vércsét, szalakótát, búbosbankát, de akár parlagi sasokat is tudunk fotózni kis szerencsével. A városban is találkozhatunk sárgarigóval, zöld küllővel és nyaktekerccsel.

Téli időszakban a ragadozó madarak fotózása a leginkább érdekes. Tavasszal a tüzokdűrgés megfigyelése, a hazaérkező madaraink színpompás násza a leginkább felkapott fotótéma. A nyári időszakban a vizes élőhelyeken szomjukat oltó madarak látványa, a fiókáikat etető szülők fáradhatatlan gondoskodása köti le a madarakat szerető túszeretőt. Fészkel nálunk a fokozottan védett széki csér is. Ősszel a madárvonulás idején a vadludak, a darvak sokasága nyújt feledhetetlen látványt.

A madarak mellett érdemes a ritkaság számba menő metyegfűvet az M4-estől északra a Varjasi erdő melletti rizsföldeken (98), vagy a mutatós őszi kikerics a Dévaványa felé vezető út mellett (97) is lencsevégre kapni.

Rovarokból sincs hiány a város szép parkjaiban vagy a települést övező tölgyesekben: szarvasbogarok, orrszarvúbogarok és a ritka nagy hőscincér is megfigyelhető kis szerencsével.

A fárasztó madármegfigyelő túrák után a vendégek a Hungarobirds saját szálláshelyén, a Villa Aquilában tudnak megpihenni és a következő napok újabb kalandjaira felkészülni.

A túraajánlatokkal kapcsolatban a www.hungarobirds.com oldalt felkeresve kaphatnak bővebb információt.

Mesefigurák és emlékek Csukás István szülővárosában

(1200 m, 20 perc séta)

Csukás István (1936-2020) – A Nemzet Művésze, Kossuth- és kétszeres József Attila-díjas – író, költő Kisújszálláson született, kovácsmester fiaként. Gyermek- és ifjúkorát a Kossuth Lajos utcai szülői házban töltötte, melynek helyét 2019-től emlékfal jelöli (80). Innen a városközpont felé indulva a Szabadság téri lakótelep emeletes épületei előtt várja a bölcsődébe és iskolába igyekvőket Pom Pom, Pintér Attila és Rajcsók Attila szobrászművészek installációjában testet öltve, melyet a 26 részes, 1978 és 1981 között készült Pom Pom meséi rajzfilmsorozat kedves mesefigurája ihletett (53).

A Kossuth utca elején a Vigadó felé fordulva találkozhatunk Bagamérivel (50), a fagyaltossal. Alakja Csukás István Keménykalap és krumpliorr című ifjúsági regényének (1973), majd a belőle készített négyrészes tévésorozatban (1974) Alfonzó előadásának köszönhetően vált országosan ismertté. Az utcaszobor szintén Pintér Attila alkotása. Az irodalmi és filmes alakot ihlető személy – Bagaméri Mihály (1890-1950) – is Kisújszálláson élt, és sokak fülébe cseng még a film egyik szállóigeje: „Itt van, megjött Bagaméri, ki a fagyaltját maga méri!”

A Városháza északi oldalán – a gyerekek nagy öröme – a Süssü, a sárkány című kilencrészes bábfilmsorozat (készült: 1977 és 1984 között) számos szereplőjével találkozhatunk. Az országban egyedülálló Süssü játszótéren (29) mindig sok kisgyermekes családdal találkozhatunk. Avatására 2018-ban került sor.

Az itt felsorolt emlékek, alkotások mellett két kötettel is tiszteltünk Kisújszállás szülöttének kiemelkedő munkássága előtt: Álomban otthon jártam (2019), Örökké él, amit láttam (2022). Csukás István – városunk díszpolgára – mindig is szívében hordta szülővárosát. Le sem tagadhatta kun eredetét ízes beszédével, megjelenésével.

Rigmus két hangra című versében így ír szülő városáról:

„Köd előttem, köd utánam,
örökké él, amit láttam,
közöttük is kiváltságos
helyet foglal el a város!”

Nem valami előkelő,
parkja is libalegelő,
hőrcsögrágt a határ is,
summa: nem olyan, mint Párizs.
...

Bár én a vonatra szálltam,
ezt-azt ettem, itt-ott háltam,
voltam így-úgy s tudom,
végül szemem fénye elsötétül,

de boldog én csak ott voltam,
honnán vétettem, a porban,
szívemben hát kiváltságos
helyet foglal el a város!”

A Kisújszálláson fellelhető szobrok, emléktáblák, emlékhelyek, kopjafák, értékek

Sorsz.	Helyük	Séta	Jellegük	Témájuk	Anyaguk	Alkotójuk	Az elhelyezés időpontja
1	Szejké-dűlő	1	emlékhely	Turgony ősi telepely	fá	Kunfa Kft., Dobák Tibor, Kürti Rudolf	2006. 09. 28.
2	Turgony volt vasútállomás felé	1	emléktábla	a turgonyi elemi népiskola emlékére	akácfa	Gál József, Kürti Rudolf, Újfaívi Béla	2013. 09. 14.
3	Csorbai határ	1	emléktábla,	a csorbai elemi népiskola emlékére	akácfa	Esztergál Bt., Kunfa Kft., Kürti Rudolf,	2016. 09. 24.
			emlékoszlop	a Csorbán élt családok emlékére, roszdamentes ptykék családnévvel	akácfa	Hegedűs Imre	2016. 09. 24.
4	Óregerdő (Nagyerdő)	1	emléktábla	a tölgyes természeti értéke	fá	Fekete Imre	2005. 05. 01.
75	Kisújszállás keleti és nyugati bejáratánál	1, 10	installációs tábla	a testvérvárosokról	fá	Fekete Imre, nemzetközi faragó tábor résztvevői	2000, 2001
89	Kisújszállás közúti bejáratánál	1, 10, 11	installációs tábla	„Üdvözzöljük a Nobel-díjas Karkó Károlin városában!”	fém, műanyag	KIS-ÚJ-LAP Kft.	2024
5	Tanyai diákotthon	1	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2011
88	Ptypanyg Óvoda épülete (Ifjúság u. 2.)	1	emléktábla	alapítás 25. évfordulójára	mészko	Oláh László	2001
90	Petőfi utca eleje	1	éfösóvény felirat	KISÚJSZÁLLÁS	tiszafa, horganyzott huzal váz	Nagy István, Lukács Károly, egyesület tagjai	2021
6	Néprajzi Kiállítóterem fala	1	emléktábla	műemlék jelleg	mészko	Demeter József	1995. 04.
			emléktábla	pacseri kirajzás 200. évfordulója emlékére	homokkő	Papi Lajos	1986. 04. 20.
			emléktábla	európai értékeink	fá	Fekete Imre, Dobák Tibor, KUNFA Kft.	2001. 04. 20.
			beszélő fá	pacseri kirajzás emlékére	fá	Rózsza Imre, Csomortán Melinda	2000. 04. 15
			emléktábla plakettel	Zsoltos István emlékére	gránit, bronz	Oláh László, Pintér Attila	2005. 09. 16.
7	Petőfi u. 30.	1	emléktábla	Vajda Lajos emlékére	márvány, bronz	Pintér Attila	2016. 07. 22.
8	48-as Olvasókör, Jókai u. 35.	1	emléktábla	az alapító vörössipkás honvédek emlékére	műkő	Demeter József, Demeter Sándor	1998. 03. 15
9	Művelődési és Ifjúsági Központ utcai homlokzat	1	emléktábla	az I. vh.-ban hősi halált halt iparos ifjak emlékére	márvány		1920-as évek, 2001. (újra helyezés)
10	Katolikus templom	2	emléktábla	Kisgazda Párt alakulása	márvány	Wind István	2008. 03. 22.
11	KUNSZÖV-épület (Várady-féle ház)	2	emléktábla	rómái katolikus	épület		1899
11	KUNSZÖV-épület (Polacsek-féle ház)	2	cégér	Burai Zoltán cigányprímás emlékére	gránit	Oláh László	2006. 09. 27.
12	Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola	2	szókőkút	60 éves a KUNSZÖV	kovácsolt vas	Czepán Lajos	2008. 10.
13	Autóbusz Állomás	2	emléktábla	pávás díszkút	homokkő, bronz	Czobor Sándor	2003. 04. 30.
14	Városháza parkja	2	emléktábla	az építés adataival			2000
15	Városháza parkja	2	emlékmű	II. világháború áldozatainak emlékére	kő, bronz	Györfi Sándor és Györfi Lajos	1992. 12. 20.
16	Városháza parkja	2	szókőkút	I. világháború áldozatainak emlékére	bronz	Tápai Antal	1941
				fényjátékos szókőkút	beton, mészko	Szter Kft. Hajdú Nagy Gergely és a Ganz-Hydro Kft. Szűcs Sándor	2017. 09. 27.
17	Városháza parkja	2	emlékmű	1848-as hősök tisztelére (belüli Diós Kiss Mihály síremléke)	mészko	Papi Lajos	1948. 03. 15.

18	Városháza parkja	2	szobor	Arany János	bronz	Ispánki József	1967
19	Városháza parkja	2	szobor	Móricz Zsigmond	aluminium	Somogyi Árpád	1957. 08. 20.
20	Városháza parkja	2	emlékmű	országzászlós trianoni emlékmű	bronz, kő	Györfi Lajos, Varga Imre, Bácsi Lajos	2010. 06. 04.
21	Városháza	3	szobor	István király	kőtető	Papi Lajos	1972
			városcímer	Kisújszállás címere	diófa	Czobor Sándor	1992
			emléktábla	1848-as centenárium	márvány	országsszerte azonos	1948
			szobor	Kötöny vezér	andezit	Papi Lajos	1972
			emléktábla	ketős címer	mészko	Papi Lajos	1985
			emléktábla	műemlék, helyileg védett	márvány	Oláh László	2014. 04. 17.
			kiállítás	kun települések címerei	szalma	szalma- és csuhéfonok	2009. 09.
			emléktábla (3 db)	Kisújszállás polgármesterei és nagykunkapitányai	márvány	Oláh László	2024
22	Városháza parkja	3	városmakett	humán napóra és városmakett	kő, bronz	Pintér Attila	2014
23	Móricz Zs. Ref. Koll. Szabadság téri épülete	3	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2008. 04.
24	Városi Könyvtár	3	szobor	Kajla keske és Sűni	buzalt, gránit	Papi Lajos	1973, 1976
25	Városháza parkja	3	cégér	az olvasás szimbóluma	réz	Czobor Sándor	1996
26	Városháza parkja	3	emlékkövek (6 db)	kunkapitányok emlékére	mészko	Oláh László	2007. 04.
27	Városháza parkja	3	szobor	Szent István mellszobra	mészko	Czobor Sándor	2000. 08. 17.
			épitmény	zenepavilon	fa, zsindey, rheizink lemez	Németh Mária, Pallaghy Kata	2014
28	Városháza parkja	3	emlékkő	Semmelweis Ignác emlékére	mészko	Oláh László	2007. 07. 01.
29	Városháza parkja	3	mesefigurák	Sűstű játszóter	üvegszál erősítési kompozit	Jarosch Imre	2018. 06. 29.
30	Városháza parkja, Dr. Csányi József sétány	3	kunkapu	nyitott kapu Európába	akácfa	nemzetközi faragó tábor résztvevői	2008. 05.
31	Baptista Alapfokú Művészeti Iskola	4	cégér	zenére utaló violonkules	réz	Czobor Sándor	
			emléktábla	”56-os forradalom emlékére	márvány	Demeter József, Demeter Sándor	1996. 10. 23.
32	Papi Lajos Alkotóház és kiállítóterem kertje	4	mellszobor	Papi Lajos emlékére	bronz	Györfi Sándor	2004. 08. 05.
33	Nagykun Klub	4	kemence	bűbös kemence	tégla, agyag	Gőnczi Károly, Bana Gyula + 30 fő	2009
			védettségi tábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2020. 09. 18.
34	Bárány Szanatórium, most orvosi rendelő	4	védettségi tábla	a szanatórium emlékére	márvány	Oláh László	2008. 04.
			emléktábla	Dr. Bárány Tibor	márvány	Oláh László	2016. 11. 11.
35	Illéssy u. 52. előtt az utcán	4	emlékkapu plakettel	Kossuth Lajos látogatásának emlékére	kő, bronz	Györfi Sándor	1999. 10. 08.
36	Erzsébet királyné liget	4	kopjafa	a millennium és a fátitető diákok emlékére	fa	Országépitő Alapítvány ajándéka	2002. 05. 03.
37	Kumánia Gyógy- és Strandfürdő	4	diszkút	orszálanos kút	bronz, márvány	Györfi Lajos	2012
			szobor	nóalagos szókőkút	műkő	Papi Lajos	1968
			szobor	kavicsdobáló (kacsászó) fű	bronz	Komporecsik János	1967
			szobor	hajnal	mészko	Nagy Sándor	1967
			szobor	kecskés kút (eredetileg Híd u.)	márvány	Papi Lajos	1983
			dombornű	a kunok bejövetele	mészko	Györfi Lajos	2012

A Kisújszálláson fellelhető szobrok, emléktáblák, emlékhelyek, kopjafák, értékek

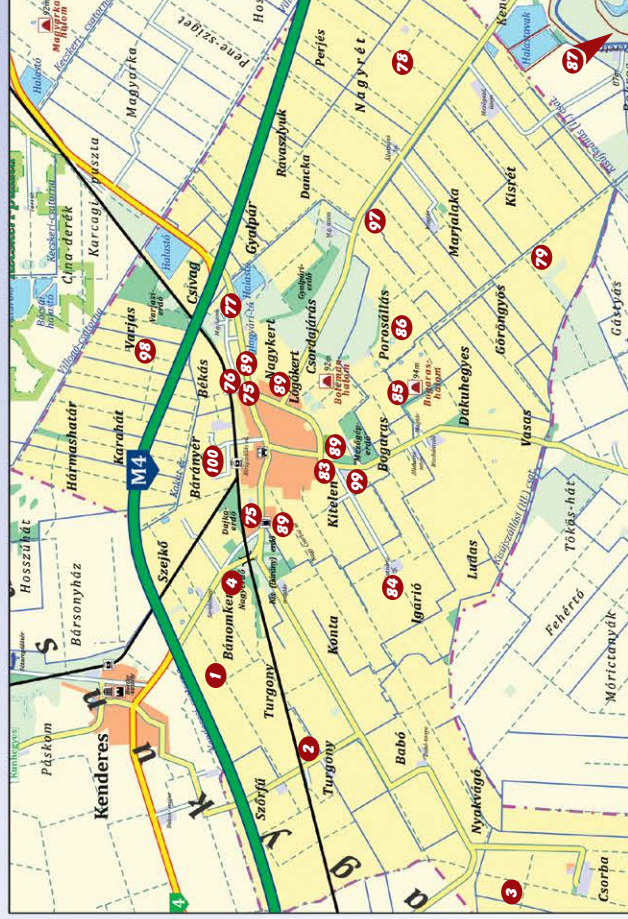
Sorsz.	Helyük	Séta	Jellegük	Témájuk	Anyaguk	Alkotójuk	Az elhelyezés időpontja
38	Vasúttállomás	4	emléktábla	Baross Gábor emlékére	öntöttvas	országszerte azonos	1998. 06. 26.
			emléktábla	vasútépítések évfordulóit	márvány	Oláh László	2007. 11. 23.
			vasúttörténeti minipark	hajjárny, váltó, vízdaru	eredeti darabok felújítva	Városvédő Egyesület, vasutas nyugdíjasok	2023. 06. 30.
			ismertető tábla	vasúttárolásról, a mini park látnivalóiról	vas, műanyag	KIS-ÚJ-LAP Kft.	2025. 06. 23.
39	Izraelita Temető	5	kiállítás	vasúttörténeti gyűjtemény	eredeti tárgyak	vasutas nyugdíjasok	2021
			emlékmű	II. világháború zsidó áldozatait emlékére,	mészko, márvány	zsidó hívek adományából	1948-49
			emlékmű	I. világháború zsidó áldozatait emlékére	beton, márvány	Oláh László (felújította)	2009. 07.12.
40	Bárány-kút	5	szobor	bárányfej vízköpők (2 db)	bronz	Pintér Attila	2010
41	Tűzoltóság	5	céger	tűzoltóság	réz	Czobor Sándor	1992
			szobor	Szent Flórián	réz	Szentgyörgyi tűzoltók adományára	2002. 09.
			kopjafa	testvérkapcsolat emlékére	tölgyfa	Szentgyörgyi tűzoltók adományára	2000. 09.
42	Gyermekorvosi rendelő	5	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2018. 04. 20.
43	Nyár u. 5.	5	emléktábla	Dr. Garaguly Géza emlékére	márvány	Oláh László	2014
44	Illéssy Sándor Baptista Középiskola	5	szobor	Illéssy Sándor	bronz	Györfi Sándor	2001
			riszkép	Gasztronómiai Világbajnokság (aranyérem)	ríz	Tóth László	2018
45	Móricz Zsigmond Református Kollégium (eredetileg fiúiskola)	5	emléktábla	„Itt állott az az iskola...”	márvány	átéltve 1926-ban	
	Arany János utca 1. sz. alatti épületének emelete		emléktábla	Nagy Dezső emlékére	márvány	Demeter József	2003. 10. 04.
			emléktábla	Bodor Lajos emlékére	márvány		1939?
			emléktábla	H. Tóth István emlékére	mészko	Demeter József, Demeter Sándor	1996. 06. 08.
			emléktábla	Toroczky Lajos, Toroczky Endre emlékére	mészko	Demeter József, Demeter Sándor	1996. 11. 09.
			emléktábla	Nt. Lőrincz Gáspár emlékére	gránit	Oláh László	2017. 10. 26.
46	Református templom	5	emléktábla	műemlék jellegre utal	márvány	Demeter József, Demeter Sándor	1996. 04. 18.
			emléktábla	európai értékenk	fa	Fekete Imre, Dobak Tibor, Kunfá Kft.	2001. 04. 20.
			emléktábla	I3-as Jász kun huszárok emlékére	gránit	Nemes I.–Papi Lajos–Dávid Endre	1938-39
			emléktábla	a templomépítés 150. évfordulója	márvány, tölgyfa	1. Bácséri (Pacséri) 2. Négyfalu Gyűlékezetei adományára	1992
			emléktábla	a templom építéséről	márvány		1877 (?)
			emléktábla	a templom építéséről magyar fordítás	márvány	Oláh László	2018
47	Kálvin tér	6	szobor	közkút	slittő márvány	Papi Lajos	1985
			emlékkő plakettel	a magyar iskolázás ezer éve és Arany János tanítókódása	kő, bronz	Czobor Sándor	1996. 11. 05
			szobor	Kun madonna (másolat)	márvány	Papi Lajos (eredeti)	2008. 04. 17.
			szobor	Kötöny király unokája (eredeti)	márvány	Györfi Sándor (újraöntve)	
			szobor	Kossuth Lajos	bronz	Györfi Sándor	2007. 03. 15.
			szobor	Illéssy János	bronz	Györfi Sándor	2003. 10. 06.
			szobor	Gaál Kálmán	bronz	Györfi Sándor	2017. 08. 17.

48	Postahivatal	6	céger	a posta „hollója”	fa, réz	Czobor Sándor	1990 (?)
49	Vigadó homlokzat	6	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2009. 04. 17.
	OTP bank homlokzat	6	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2009. 04. 17.
	OTP bank homlokzat	6	emléktábla	Dr. Pólya Kálmán	márvány	Oláh László	2019
50	Szabadság tér	6	szobor	Bagaméri Mihály emlékére, Csukás Istvának tisztelegve	bronz, márvány	Pintér Attila	2013. 09. 28.
94	Nyolc helyen a városban (16, 20, 29, 30, 35, 50, 62, 74)		szelfi pont	a számok az egyébként jelzett látnivalók sorszámai	gránit	Oláh László	2024. 04. 19.
51	Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola (Kossuth u. 2.)	6	relief (dombormű)	Kossuth Lajos	gipsz, aranyozva	Czobor Sándor	1996. 09. 12.
52	Szabadság tér (eredetileg Városháza parkja)	6	kopjafa	a kunok betelepülésének 750. évfordulójára	fa	Nagy István Zoltán	1993
53	Szabadság téri lakótelep	6	térinstalláció	Pom Pom, Csukás István mesefigurája	vas	Pintér Attila, Rajcsók Attila	2016. 09. 23.
54	Református templom tonya előtt	7	emlékmű	1956-os emlékmű	gránit	Füge István	2000. 10. 23.
55	Református templom tonya előtt	7	szobor	Kiss Tamás költő	bronz	Pintér Attila	2015. 10. 23.
56	Móricz Zsigmond Református Kollégium Arany János Ált. Isk. épülete	7	szobor (mell)	Arany János	kő	Czobor Sándor	2000. 06.
			szobor (fej)	emberfej	fa	Papi Lajos	1980
			emléktábla, relief	Arany János	gipsz, aranyozva	Czobor Sándor	2000. 06.
95	Galó Cukrászda, Piac u. 2.	7	emléktábla	Galó István emlékére	márvány	Oláh László	2024. 07. 26.
57	Régi Piacsor	7	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2017. 04. 21.
58	Kálvin u.	7	szobor	piacos fiú	bronz	Pintér Attila	2014
59	Családszolgáltató és Házigazdász Szolgálat	7	emléktábla	Dr. Perkovics Tamás	kő, bronz	Pintér Attila, Oláh László	2002. 09. 29
			céger	a család összetartozása	réz	Czobor Sándor	1995.
60	Magdolna szülőbőthon, ma Idősek és Pszichiátriai szennyvízkezelő nappali ellátója	7	emléktábla	alapítás, működés emlékére	gránit	Oláh László	2006. 12. 12.
			emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2025. 04. 25.
61	Zöldy gyógyászerház	7	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2013. 04. 19.
62	Piculus Civilház	8	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2016. 04. 24.
92	Korda ház, 200 éves polgárház, Vásár u. 20.	8	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2023. 04. 14.
93	Hagyományok gazdaház, Vásár u. 34.	8	emléktábla	helyi védettségéről	márvány	Oláh László	2022. 04. 14.
63	Perőtfi Vadászárság Részvényes u. 13.	8	emlékszlop	a vadászárság fellétezésének 65. évfordulójára	fekete dió	Monoki Kálmán, Turi János, Paszternák Attila	2012. 08. 27.
64	Boeska zug	8	kiállítóhely	Boeska-ház	parasztház		2015. 10. 10.
65	Ady Endre u. 15.	8	emléktábla	Kiss Tamás emlékére	márvány, bronz	Oláh László, Pintér Attila	2006. 09.
66	Déli temető	8	kopjafa, kapu oszlop (2 db)	a nagy járványok áldozatainak	fa	Nagy István Zoltán	1999. 10. 30.
95	Déli temető	8	ismertető tábla	a temetőben nyugvó iskolaigazgatókról	műanyag	Móricz Zsigmond Ref. Koll., KIS-ÚJ-LAP Kft.	2024. 05.
67	Déli temető	8	Illéssy-sírkert	az Illéssy-család temetkezési helye		újratemetéssel alakult ki	1907
68	Móricz Zsigmond Református Kollégium (Széchenyi u. 4.)	9	címer (3 db) emléktábla	város-, egyházterület és a gimnázium helyi védettség	márvány	Czobor Sándor	1990
			emléktábla	I. világháború áldozatai	márvány	Oláh László	2010

A Kisújszálláson fellelhető szobrok, emléktáblák, emlékhelyek, kopjafák, értékek

Sorsz.	Helyük	Séta	Jellegük	Témájuk	Anyaguk	Alkotójuk	Az elhelyezés időpontja
68	Móricz Zsigmond Református Kollégium (Széchenyi u. 4.)	9	emléktábla emléktábla (ide helyezve) emléktábla emléktábla emléktábla szobor szobor szobor szobor természetrajzi gyűjtemény	II. világháború áldozatai Nagy László pedagógus, pedagógiai kutató Móricz Zsigmond Pallagi Gyula emlékére Barcza István és Barcza Gedeon emlékére Móricz Zsigmond diákszobájára Móricz Zsigmond mellszobra Móricz Zsigmond Móricz Zsigmond Jenny Gusztáv Természetrajzi Szertár	márvány márvány márvány márvány márvány fa patinázott gipsz diófa bronz	Oláh Miklós, Oláh László Papi Lajos Papi Lajos Oláh László Oláh László Papi Lajos Papi Lajos Papi Lajos Papi Lajos Papi Lajos szobrárt bronzba öntötte Györfi S.	1996. 06. 22. 1982., 2001. 06. 26. 1952. 09. 2001. 06. 26. 2013. 06. 22. 1979. 05. 30. 1975 1979. 05. 30. 1996. 09. 01. 1894. 09. 14.
69	Pallagi Gyula tér	9	emléktábla felújított emléktáblák emléktábla emléktábla (Széchenyi u.)	a holokauszt kiűzött áldozatainak emlékére a zsinagóga építése emlékére a zsinagóga emlékére Karácson Béla igazgató emlékére	kő, téglá márvány granit márvány	Fekete Imre, Vár-, Fie-és Épitőipari Szöv. Oláh László Oláh László Oláh László	1989. 06. 25. 2009. 07. 12. 2009. 07. 12. 2009. 07.
70	Középiskolai Kollégium	9	emléktábla (Széchenyi u.)	kompozíció (Zsűri)	diófa gyökér	Papi Lajos	1968
71	Széchenyi u. 5.	9	szobor (Dózsa Gy. u.)	térplaszтика	mészko	Papi Lajos	1982
72	Petőfi Óvoda (volt Szeremley ház)	9	emléktábla	Dr. Rácz Ferenc emlékére	márvány	Oláh László	2017. 11. 13.
73	Tájház (Ábri-ház)	10	emléktábla	helyi védettségről	márvány	Oláh László	2012. 04. 27.
			céger	európai értékeink	fa	Fekete Imre, Dobák Tibor, Monoki Kálmán	2000. 04. 18.
			emléktábla	tájház	fa, réz	Czobor Sándor	1996
74	Pásztorokodás Emlékhely	10	emléktábla	helyi védettségről	márvány	Oláh László	2008
			szobor	kun pásztor és kutyája a gémeskútál	fa	Nemes Sándor, Rózsa Imre, Csomortán Melinda	2011. 04. 20.
96	Csegei Pihenőpark	10	installációs tábla	pihenőpark	fa, vas, gumi	TÖMB 2002 Szolgáltató Kft.	2025. 04. 11.
75	Kisújszállás keleti és nyugati bejáratánál	1., 10	installációs tábla	a testvérvárosokról	fa	Fekete Imre, nemzetközi faragó labor résztvevői	2000, 2001
76	Régi 4-es út mellett (kelet felé, a város táblát elhagyva kb. 200 m)	10	emlékhely	„Pap-gáttya”, árvízi védekezés emlékére	fa	KUNFA, Dobák Tibor, Kürti Rudolf	2004. 09. 26.
77	Csivag-dűlő	10	emlékhely	Nagy- és Kis-Csivag-ér ősi medre	fa	KUNFA dolgozói és Kürti Rudolf, EPOSZ Kft.	2008. 09. 28.
78	Nagyréti	10	emlékhely	Lipcesey iskola	fa	Esztergál Bt., Kürti Rudolf	2014. 09. 21.
97	őrsi kikerics	10	védett növény				
98	mételyfű	10	védett növény				
79	Göröngyös dűlő	10	emléktábla	a göröngyösi tanyai elemi népiskola eml.	fa	Kunfa Kft., Kürti Rudolf	2012. 09. 30.
80	Kossuth Lajos u. 30. előtt	11	emléktábla	Csukás István szülőházának helye	tégla, cserép	VGN Kft.	2019. 04. 19.

91	Rézműves u. 1., hagyományos nagykunsági parasztház	11	emléktábla	helyi védettségről	márvány	Oláh László	2021. 09. 17.
81	Ispótlay ház, Kossuth Lajos u. 38.	11	emléktábla	az 1848/49-es katonai köröda emlékére	granit	Oláh László	2018. 11. 12.
82	Kádás György Általános Iskola	11	emléktábla plakettel	Kádás György alapító emlékére	márvány, bronz	Czobor Sándor	2003. 11.
83	Horváth-tanya	11	emléktábla (2)	kun babák	kő	Györfi Sándor	2002. 09. 14.
			kopjafák, kunok világlágja	Kunok I. Világtalálkozója és a kunok betelepülésének 770. évfordulójára	kő, fa	Kun faharagók és Györfi Sándor	2009. 09. 19.
			pusztai olfár	Kunok II. Világtalálkozója	vas, kő	Györfi Sándor	2009. 09. 19.
84	Igaró dűlő	11	emléktábla	a szabadságharc emlékére	műanyag	Hadtörténet Intézet ajándéka	2008
85	Marjalaka dűlő	11	emléktábla	a kontai elemi népiskola emlékére	akacfa	Esztergál Bt., Kunfa Kft., Kürti Rudolf	2018. 09. 21.
			emléktáblák	Marjalaka ősi telephely	fa, gyepi meszko	Monoki Kálmán, Kása Imre	2000. 09. 23.
86	Bogarasi dűlő	11	emlékhely	Bogarasi halom	fa	KUNFA dolgozói és Kürti Rudolf	2010
87	Hortobágy-Berettyó, Putri dűlő	11	emlékmű	Dr. Balogh János emlékére	andezit, bronz	Györfi Sándor	2003. 08. 15.

Emlékhelyek a határban

- 1 Szejkő-dűlő, Turgony ősi telephely
- 2 Turgonyi elemi népiskola emléktáblája
- 3 Csorbai emléktábla, emlékoszlop
- 4 Öregerdő (Nagyverdő)
- 75 Installációs táblák
- 76 „Pap-gáttya”, árvízi emlékhely
- 77 Nagy- és Kis-Csivag-ér
- 78 Lipcesey-iskola emlékhely
- 79 Göröngyösi-iskola emléktábla
- 83 Horváth-tanya
- 84 A kontai elemi népiskola emléktáblája
- 85 Bogarasi halom
- 86 Marjalaka ősi telephely
- 87 Balogh János emlékhely a Hortobágy-Berettyó Tükrére felőli partján.
- 89 „Üdvözöljük a Nobel-díjas Karikó Katalin városában!”
- 97 Őrsi kikerics
- 98 Métegyfű
- 99 Nagykan 2000 Mg. Zrt. rizspuffasztója
- 100 Indian Rizs Kft.

„VÁLASSZA A HAZAIT, VIGYEN HAZA NAGYKUN RIZST!”

A második világháború utáni újjászületés részeként Kreybig Lajos és Obermayer Ernő kutatásai nyomán indult újra a rizstermesztés Magyarországon, különösen a Hortobágy-Berettyó völgyében. Kisújszálláson már 1948-ban létrejöttek az első földbélő csoportok, főként rizstermesztési céllal, amelyek a termelőszövetkezeti mozgalom alapjait vetették meg.

A Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt. ma a hazai rizsipar legmeghatározóbb szereplője, közel 1700 hektár rizsteleppel, amelynek 1/3-a bio minősítésű. A teljes folyamat – a termeléstől a feldolgozásig – házon belül zajlik, biztosítva a 100% gluténmentességet és a teljeskörű nyomon követhetőséget.

2021-ben elindítottuk a modern puffasztó üzemünket, ahol az egyedi puffasztott rizs-korongokat és csokoládéval borított termékeinket, köztük a népszerű Rice-ler-t állítjuk elő.

Ugyanebben az évben a Nagykun rizs megkapta az EU oltalom alatt álló eredetmegjelölést is, ami tanúsítja kiemelkedő minőségét és különleges jellegét. Az üzem az IFS tanúsítvány büszke tulajdonosa, amely garantálja a legmagasabb minőségi sztenderdeknek való megfelelést.

Termékeink elérhetők a hazai boltokban és a www.rice-ler.hu webshopon.

„INDIÁN RIZS, A RIZSEK KAVIÁRJA”

Kisújszállástól északra, a varjasi határreszen, hagyományos szántóföldi kultúrák számára, kedvezőtlen ökológiai adottságú, ám jó rizs-termő területeken, indián rizs (vadrizs) termesztéssel találkozhatunk. Az indián rizs a talajhoz jól alkalmazkodó, többféle színben pompázó növény, amelynek termése kedvező biológiai értékű, és a dióhoz hasonló ízű.

A termőterület életteret biztosít számtalan védett és nem védett állatfajnak, többek között szürke gém, kócsag, székicsér, hattyú. A vizes élőhely kedvez a mocsári gyomoknak, így a színes vadrizs állomány között felfedezhetjük a virágkákát, békatutajt, rucaürmöt is. Magyarország legnagyobb ismert négylevelű metyegfű populációja szintén itt található.

A nagyterjedésű vízfelület mérsékli a légköri aszályt, kedvezően hatva a környező növénykultúrák fejlődésére.

A város északi iparterületén, Faluszigeten, a Nyitrai-gödör szomszédságában került felépítésre Európa egyetlen indián rizs feldolgozó üze me, melyhez a szükséges alapanyag előállítás a Kisújszállás vonzáskörzetén túl, Békés megye hagyományos rizstermő területein történik.

A feldolgozott vadrizs vitaminokban (A, B1, B2, D, E), valamint ásványi anyagokban (kálium, kalcium, magnézium, vas, foszfor, cink) gazdag élelmiszer. A termék magas rost és fehérje tartalma mellett, alacsony zsírtartalommal rendelkezik, fehérje összetétele gazdag esszenciális aminosavakban, különösen lizinben és metioninban. A reformkonyha kedvelői szívesen építik be mindennapi étrendjükbe.

Az Indián Rizs Kft. – lelkiismeretes termelőivel közösen – egy vertikálisan integrált egységet alkot, a vetőmag szaporítástól a termesztésen át, egy korszerű vadrizs malomig.

Az elmúlt több mint 30 évben mind a termelők, mind a kft. vezetése nagy energiát fektetett termelési kísérletekbe, új feldolgozási folyamatokba, hogy az őshazáján kívül, kizárólag Magyarországon termelt értékes élelmiszer minősége és mennyisége megfeleljen a fogyasztók igényeinek.

www.indianrizs.hu

Rendezvények és közösségi élet Kisújszálláson

Kisújszállás gazdag civil élettel, nagy hagyományú szervezetekkel rendelkezik. Kiadványunkban egy-egy széles közönséget vonzó rendezvény kapcsán igyekszünk felvillantani a város aktív – civil és közösségi – életét.

Néhány év alatt Kisújszállás legnagyobb szabadtéri közösségi rendezvényévé nőtte ki magát a szeptemberi Kivilágos Kivirradtig Fesztivál. A hagyományos bográcsos étek főzőversenyén baráti társaságok, munkahelyi közösségek és sok vidéki csapat képviselteti magát; közel száz sátonál rotyog a finom étel ilyenkor. Igazi szakmai műhely az előadással, bemutatóval és komoly értékeléssel szervezett pálinkaverseny. A legkülönbözőbb előadóművészek, hagyományőrök, kézművesek szó szerint „kivilágos kivirradtig” szolgálják a több ezer fős közönséget. Külön említést érdemelnek a Nagykun Táncegyüttes tagjai, akik több korcsoportban működött néptánc-csoportjuk műsoraival elmaradhatatlan szereplői a városi rendezvényeknek.

A Városvédő és -Szépítő

Egyesület számos rendezvénnyel, többek között a 40 éve folyamatosan szervezett nyári város-szépítő táborral, kiállításokkal, fáklyás felvonulással vesz részt a város életében. Áprilisban vagy szeptemberben, a Szent György-napi kihajtáshoz vagy behajtáshoz kötődő rendezvénnyel várják az érdeklődőket: a pásztorkodás emlékhelyeként felújított gémeskút és környéke ilyenkor benépesül. Főzés, víz húzó verseny, állatbemutató, karikácsörgető verseny társul a rendezvényhez. Rendszeresen bemutatkoznak itt a kosárfonók, a szalma- és csuhéfonók tagjai, valamint a Kisújszállási Lovas Egyesület lovas hagyományőrői és fogathajtói is.

Lovasokkal a Túrkeve felé vezető út melletti Horváth-tanyán is találkozhat az érdeklődő. Minősített lovasíjász pályával, jurtával, őshonos állatokkal, kemencével rendelkeznek, és természeti környezetben, madárcsicsergésre is lehet ébredni a szépen felújított apartmanházban. Lovaglási lehetőséget is tudnak biztosítani a városba látogatók számára. Ugyanitt találhatják a hagyományőrök Nagykun Nádor Huszár Bandérium székhelyét is, akik többek között Nagykun Huszár Találkozót is szerveznek minden tavasszal.

Ősszel várja az érdeklődőket a Kisújszállási Lövészklub a Dévaványa felé vezető út melletti mezőgazdasági repülőtéren. Itt a legkülönbözőbb repülőmodellekkel és ügyes irányítóikkal találkozhat a közönség. Májusban hajómodelljeikkel országos verseny keretében mutatkoznak be a Kumánia Gyógyvizű Strandfürdő csónakázó-taván. A klub légfegyveres, íjász- és futóvadlövő versenyeket, valamint izgalmas airsoft játékot is szervez.

Rendezvények és közösségi élet Kisújszállason

A Petőfi Vadásztársaság területén a vendégvadászok számára legvonzóbb vadak a szép agancsú őzbakok és a rizsföldek közelségében vadászható récék és ludak. A társaság által üzemeltetett koronglőtéren változatos lövészetek szervezhetők.

A kisújszállási galambtenyésztők évek óta megrendezik az országos galambkiállítást, amelyeken egyéb díszállatok is láthatók.

A Morgó Kézműves Körök évente megszervezik a város kézműveseinek munkáiból álló kiállítást. Bemutatkoznak itt a csipkeverők, foltvarrók, szövők, hímzők, faragók, bőrdíszművesek is.

A Kossuth Fotóklub a Fényképezés örömei címmel rendez színvonalas fotókiállítást a nagyközönség és a fotósok számára. A Kisújszállási Református Egyházközséggel karöltve országos érdeklődés mellett nagy sikerrel rendezik nyárutón az Ökumenikus fotókiállítást a Református templomban.

Az Illéssy Sándor Baptista Középiskola általában december első szombatján rendezi meg az ország egyik legnagyobb gasztronómiai versenyét, ami a különleges étkekkel, asztalterítésekkel, díszcsomagolási technikákkal és kézműves termékekkel nyitott az érdeklődő közönség számára is.

A Baptista Alapfokú Művészeti Iskola Országos Kürtversenyt rendez.

A Móricz Zsigmond Református Kollégiumban rendezik a Kazinczy Szép Magyar Beszéd verseny kelet-magyarországi döntőjét. Az iskola mászófállal és műfüves focipályával áll az érdeklődők rendelkezésére. Kenuzást, kerékpározást akár 30 fő számára is tudnak szervezni; vízbázisuk a Hortobágy-Berettyó partján – az Alföldi Kéktúra útvonala mellett – található, néhány kilométerre a Dévaványai Tűzokrezervátumtól.

A Kisújszállási Sportegyesület salakos tenispályákkal, műfüves focipályával, valamint extrém sport-pályával tudja kiszolgálni a városba látogatókat. A Kisújszállási Súlyemelő és Szabadidő SE igazi utánpótlás-nevelő központ, országos versenynek és edzőtáboroknak is helyet adnak. Aktív a motocross élet is, folyamatosan használják és bővítik pályájukat a város határában.

Kisújszállás egyházi élete gazdag és sokrétű. Elsősorban három történelmi egyházi felekezet – reformátusok, katolikusok és baptisták – formálják a város lelki arculatát. A vasárnap megszentelése mindegyikük számára kiemelten fontos: a katolikus hívek 8:00 órakor szentmisét, a reformátusok 9:15-től, a baptisták 9:30-tól tartanak istentiszteletet. A felekezetek közötti jó kapcsolatot mutatja, hogy minden év januárjában megrendezésre kerül az ökumenikus imahét.

Kisújszállás templomai, ima- és gyülekezeti házai nemcsak építészeti értéket képviselnek, hanem élő, hitvalló közösségek otthonai is, és igen gyakran adnak teret kulturális programoknak is. Az általuk szervezett események kiváló lehetőséget nyújtanak a lelki elmélyülésre, az ünnepi együttlétre és a hit közösségben való megélésére.

A gyülekezetek életéről, aktuális alkalmairól az alábbi elérhetőségeken tájékozódhatnak:

Baptista: <https://www.facebook.com/kisujgyuli>

Református: <https://www.facebook.com/kisujref>

Katolikus: <https://www.facebook.com/share/1AdYtyUFv2/>

Látványok térképe

© FIRBÁS-TÉRKÉP-STÚDIO 2013

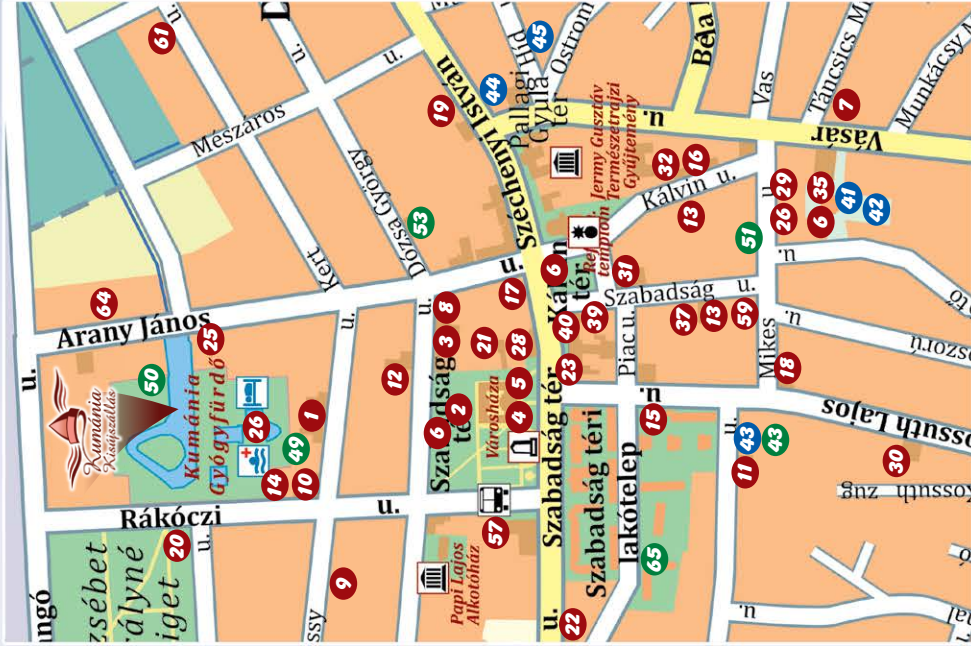

- 20 Országzászlós trianoni emlékmű
- 21 Városháza
- 22 Városmakett, Humán napóra
- 23 Móricz Zs. Ref. Kollégium, Kajla kecske és Süni
- 24 Városi Könyvtár
- 25 Kunkapitányok emlékkövei
- 26 Szent István mellszobra
- 27 Zenepavilon
- 28 Semmelweis Ignác emlékkő
- 29 Süssi játszótér
- 30 Kun kapu
- 31 Baptista Alapfokú Művészeti Iskola
- 32 Papi Lajos Alkotóház és Kiállító terem
- 33 Nagykun Klub
- 34 Bárány Szanatórium
- 35 Illéssy-Kossuth-emlékkapu
- 36 Erzsébet királyné liget
- 37 Kumánia Gyógy- és Strandfürdő
- 38 Vasúttállomás
- 39 Izraelita temető
- 40 Bárány-kút
- 41 Tűzoltóság
- 42 Gyermekorvosi rendelő
- 43 Dr. Garaguly Géza emléktábla
- 44 Illéssy Sándor Baptista Középiskola
- 45 Móricz Zsigmond Református Koll., egykori Ref. Elemi Fiúiskola
- 46 Református templom
- 47 Kálvin tér

- 48 Postahivatal
- 49 Vigadó
- 50 Bagaméri szobor
- 51 Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola
- 52 Kopjafa kunok betelepülésének 750. évfordulójára
- 53 Pom Pom, Csukás István mesefigurája
- 54 1956-os emlékmű
- 55 Kiss Tamás szobor
- 56 Arany János szobor
- 57 Régi Piacsor
- 58 Piacos fiú szobor
- 59 Családsegítő és Házigazdó Szolgálat (Idősek klubja)
- 60 Zöldy Gyógyszertár
- 61 Piculás Civilház
- 62 Petőfi Vadásztársaság
- 63 Bocskai-ház
- 64 Kiss Tamás emléktábla
- 65 Déli temető
- 66 Illéssy-sírkert
- 67 Móricz Zsigmond Református Kollégium
- 68 Holokauszt emlékfal
- 69 Karácson Béla emléktábla
- 70 Dr. Rác Ferenc emléktábla

- 72 Petőfi Óvoda (volt Szeremley ház)
- 73 Tájház (Ábri-ház)
- 74 Pásztorokdás Emlékhely
- 75 Installációs táblák
- 76 „Pap-gáttya”, árvízi emlékhely
- 77 Nagy- és Kis-Csivag-ér
- 78 Lipcsey-iskola emlékhely
- 79 Göröngyösi-iskola emléktábla
- 80 Csukás István emlékfal
- 81 1848/49-es katonai kóroda emléktábla
- 82 Kádas György Általános Iskola
- 83 Horváth-tanya
- 84 A kontai elemi népiskola emléktáblája
- 85 Bogarasi halom
- 86 Marjalaka ősi telephely
- 87 Balogh János emlékhely
- 88 Pitypang Óvoda
- 89 „Üdvözljük a Nobel-díjas Karikó Katalin városában!”
- 90 KISÚJSZÁLLÁS élőszóvny felirat
- 91 Nagykunsági parasztház
- 92 Korda ház
- 93 Hagyományos gazdaház
- 94 Szélfű pont (16, 20, 29, 30, 35, 50, 62, 74)
- 95 Déli temető ismertető tábla
- 96 Csegei pihenőpark
- 97 Őszi kikerics
- 98 Métélyfű
- 99 Nagykun 2000 Mg. Zrt. rizspuffasztója
- 100 Indián Rizs Kft.

Szolgáltatások térképe

Szolgáltatások

- Művelődés, egyházak, sport**
- 24 Városi Sporttelep 30/249-6458
 - 25 Teniszpálya 59/887-710
 - 26 Kumánia Gyógy- és Strandfürdő 70/336-0002
 - 27 Extrém sport-pálya 59/520-587
 - 28 Református Lelkesi Hivatal 59/321-097
 - 29 Katolikus Plébániahivatal 20/886-0744
 - 30 Baptista Gyülekezet
- Szolgáltatás, kereskedelem**
- 31 COOP ABC 59/520-743
 - 32 Fényképez 20/993-9776
 - 33 Jólusi ajándék, szolárium 30/207-9506
 - 34 Kis-Új-Lap Kft., nyomda, ajándék 20/534-8568
 - 35 Piacér 30/299-9566
 - 36 Stílus papír, ajándék 20/404-5052
 - 37 Dragon Café számítástechnikai üzlet 20/414-2597
 - 38 Goham Tátoó 20/486-4241
 - 39 ERI-PROFIL hegesztés, gumiszerviz 70/701-6601
 - 40 Posta 59/321-200
- Közlekedés, szállítás**
- 56 Vasútiállomás 59/321-313
 - 57 Autóbusz-állomás 59/520-690
 - 58 TOP-Training, TAXI, Trailer 20/566-1433
- Jármű szolgáltatások**
- 59 APACS Bike kerékpárbolt 30/248-8123
 - 60 Bréga, motor kereskedés 59/324-609
 - 61 Parkas Károly autóvilamoság, kulcs 30/606-9787
 - 62 Ladányi és Tsa autószerelő 30/415-6385
 - 63 Starter '98 Kft. 30/349-4636
 - 64 Szilágyi Autómentés 20/941-8360

Kérjük, ha a füzében szereplő adatokat bármivel ki tudják egészíteni, jelezzék a nagylala15@gmail.com e-mail-címen vagy a Kiszállási, Szabadság tér 1. postacímén.

A városban található gyűjtemények, helyszínek, melyek meglátogatása, használata egyeztetéssel kötött. Sétáik során térjenek be, és tekintsék meg a látnivalókat!

Bocskai ház 30/376-0220

Extrém sport-pálya 70/336-0002

Teniszpálya 30/249-6458

Természettajzi Szertár 30/2865392

Morgó Néprajzi Kiállítóterem 30/376-0220

Papi Lajos Alkotóház 30/376-0220

Sárkányvár családi játéktár 30/376-0220

Tájház 30/376-0220

Vigadó mozi (jegyrendelés) 30/376-0220

Vigadó bowling 30/7338927

Szeretettel várjuk a látogatókat városunkban!

English

Deutsch

A kiadvány elérhető angol és német nyelven is az alábbi QR kód segítségével.

The publication is available in both English and German, use the QR code.

Diese Broschüre ist über den folgenden QR-Code auch in deutscher und englischer Sprache verfügbar.

www.kisujiertektar.hu

